

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

VUM CETURKŠŅA PĀRSKATS

**Regulas par Vienoto uzraudzības
mehānismu praktiskajā īstenošanā
gūtie panākumi**

2014 / 4

© Eiropas Centrālā banka, 2014

Adrese	Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt am Main, Germany
Pasta adrese	Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Germany
Tālrunis	+49 69 1344 0
Interneta vietne	http://www.ecb.europa.eu

Visas tiesības rezervētas. Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.

ISBN	978-92-899-1243-3 (interneta versija)
ISSN	2315-3709 (interneta versija)
ES kataloga numurs	QB-BM-14-004-LV-N (interneta versija)
DOI	10.2866/65414

SVARĪGĀKIE PUNKTI

Šis ir ceturtais ceturkšņa pārskats Eiropas Parlamentam, ES Padomei un Eiropas Komisijai par progresu, īstenojot regulu par vienoto uzraudzības mehānismu (VUM regulu). Šis pārskats, kura sagatavošanu nosaka VUM regula, aptver trīs mēnešu laikposmu **no 2014. gada 4. augusta līdz 2014. gada 3. novembrim**¹.

Šā ceturkšņa pārskata svarīgākie punkti ir šādi.

- **ECB gatava pilnībā uzņemties tai ar VUM regulu uzticētos uzraudzības uzdevumus vienu gadu pēc tās stāšanās spēkā, t.i., 2014. gada 4. novembrī.** Lai nodrošinātu ECB gatavību pildīt šos uzdevumus, pilnībā izmantots viena gada pārejas periods kopš regulas pieņemšanas, kura pēdējos trijos mēnešos tika risināti daudzi uzdevumi, kas izklāstīti šajā pārskatā.
- **Visaptverošais novērtējums pabeigts paredzētajā termiņā.** Tā rezultāti tika publicēti 2014. gada 26. oktobrī standartizētu veidņu formā, kas atspoguļo banku līmeņa rezultātus, kā arī ietverti visaptverošā apkopotā ziņojumā, kurā aprakstīti visu novērtējumā iekļauto banku rezultāti, tādējādi sniedzot plašāku informāciju par metodoloģiju, novērtējuma organizāciju un izpildi. Pēdējās nedēļas/mēneši pirms visaptverošā novērtējuma rezultātu publicēšanas tika veiktī plašiem kvalitātes kontroles pasākumiem gan attiecībā uz aktīvu kvalitātes pārbaudi (AKP), gan stresa testu, aktīvu kvalitātes pārbaudes un stresa testa rezultātu sasaistei un tiešai mijiedarbībai starp uzraudzības iestādēm un bankām (t.s. uzraudzības dialogam), lai ar bankām apspriestu nepilnīgos un sākotnējos rezultātus pirms to galīgās publicēšanas.
- **VUM pārvaldība pilnībā darbojas.** Pārskata periodā notikušas astoņas Uzraudzības valde sanāksmes un trīs Vadības komiteja sanāksmes, tātad kopš 2014. gada 30. janvāra Uzraudzības valde pavisam ir organizējusi 19 sanāksmes, un Vadības komiteja – deviņas sanāksmes. Uzraudzības valde ir pabeigusi 120 lēmumu sagatavošanas, pieņemšanas un paziņošanas procesu visās attiecīgajās oficiālajās valodās, nosakot uzraudzīto iestāžu nozīmīgumu. Šis process ietvēra būtiskus analītiskos, juridiskos un loģistikas uzdevumus. Septembrī, tūlīn pēc piecu locekļu un divu vietnieku apstiprināšanas darbu sāka Administratīvā pārskatīšanas padome. Mediācijas grupas locekļi tika iecelti saskaņā ar ikgadējo rotācijas procedūru, kā to ES Padomes priekšsēdētājam bija ierosinājusi Uzraudzības valdes priekšsēdētājas vietiece. ECB

¹ Pirmais ceturkšņa pārskats tika publicēts 2014. gada 4. februārī (trīs mēnešus pēc VUM regulas stāšanās spēkā 2013. gada 4. novembrī), otrais ceturkšņa pārskats tika publicēts 2014. gada 6. maijā, bet trešais ceturkšņa pārskats – 2014. gada 5. augustā.

Padome 2014. gada 17. septembrī pieņēma ECB lēmumu par iekšējiem noteikumiem, lai nodrošinātu ECB uzraudzības un monetārās politikas funkciju un citu uzdevumu nodalīšanu. Ar to ir izpildīta VUM regulā noteiktā prasība pieņemt šādus iekšējus noteikumus, kas stājas spēkā pirms VUM darbības sākuma.

- **ECB personāla komplektēšana noritējusi strauji.** Darbā tika pieņemti un darbu ECB uzsākuši nedaudz mazāk nekā 900 darbinieku no kopumā apmēram 1 000 vakancēm, kuras paredzētas piecu VUM darbības jomu, kā arī ar tām saistīto kopējo pakalpojumu budžetā. Personāla atlase tika organizēta lejuvērsti. Kopumā visās ar VUM darbību saistītajās jomās jau sasniegts nepieciešamais darbinieku skaits, lai 2014. gada novembra sākumā pilnībā nodrošinātu ECB uzraudzības funkcijas darbību. Lielais saņemto pieteikumu skaits (vairāk nekā 20 000 pieteikumu) apstiprina arī ievērojamo interesi par VUM štata vietām.
- **Kopējās uzraudzības komandas ir darbam gatavas un var sākt nozīmīgo banku tiešo ikdienas uzraudzību.** Kopējās uzraudzības komandas ir VUM veicamās uzraudzības galvenā darbības struktūra. Labi rezultāti ir sasniegti to personāla atlasē. No 1. novembra ECB Mikrolīmeņa uzraudzības I un II ģenerāldirektorātā strādā vairāk nekā 330 darbinieku (budžetā paredzēts 403 darbinieku), t.sk. 61 kopējo uzraudzības komandu koordinators. Kopējo uzraudzības komandu darbinieku piesaistē no valstu kompetento iestāžu puses arī panākts progress, neraugoties uz zināmām problēmām, jo dažus darbiniekus, kas tika izraudzīti darbam kopējās uzraudzības komandās, aicina darbā ECB, kā arī dažās valstu kompetentajās iestādēs notiek iekšējas strukturālās pārmaiņas. Sagatavošanās darbs, lai kopējās uzraudzības komandas būtu darbam gatavas 2014. gada 4. novembrī, ietvēra darba uzsākšanas sanāksmes ar attiecīgo valstu kompetentajām iestādēm un bankām, pēc kurām sekoja turpmāka regulāra sazināšanās.
- **2014. gada 29. septembrī visās oficiālajās euro zonas valodās tika publicēti "Norādījumi par banku uzraudzību".** Pamatojoties uz VUM regulu un VUM pamatregulu, norādījumos viegli saprotamā veidā izskaidrota VUM vispārējā darbība. Konkrētāk, norādījumi sniedz pārskatu par galvenajiem uzraudzības procesiem un metodoloģiju, ko piemēro nozīmīgām un mazāk nozīmīgām kredītiestādēm.
- Pēc procesa, kas ietvēra sabiedrisko apspriešanu un atklātu sēdi, **ECB Padome apstiprināja un 2014. gada 30. oktobrī publicēja ECB regulu par uzraudzības maksām.** Regula, kurā noteikta kārtība, kādā ECB, sākot ar 2014. gada novembri, iekasēs gada uzraudzības maksu par izdevumiem, kas radušies saistībā ar tās jauno lomu, stāsies spēkā 2014. gada 1. novembrī.

- Arī **sagatavošanās darbs** daudzās citās jomās, piemēram, tādās jomās kā IT infrastruktūra, biroju telpas, iekšējā un ārējā komunikācija, loģistikas organizācija, kā arī juridiskie un statistikas pakalpojumi, ievērojami pavirzījies uz priekšu. Tas arī ļauj nodrošināt VUM pilnu gatavību darbam 2014. gada 4. novembrī.

1. IEVADS

VUM regula² paredz, ka Eiropas Centrālā banka (ECB), sākot ar 2013. gada 3. novembri, nosūta ceturkšņa pārskatus par VUM regulas praktiskajā īstenošanā gūtajiem panākumiem Eiropas Parlamentam, ES Padomei un Eiropas Komisijai.

Saskaņā ar pārskatabildības kārtību attiecībā pret Eiropas Parlamentu³ un ES Padomi⁴ šiem pārskatiem jāaptver arī šādi jautājumi:

- iekšējā sagatavošanās, darba organizācija un plānošana;
- konkrētā izveidotā kārtība, lai nodrošinātu atbilstību prasībai nodalīt monetārās politikas un uzraudzības funkcijas;
- sadarbība ar citām valsts vai ES kompetentajām iestādēm;
- jebkuri šķēršļi, ar kuriem saskārusies ECB savu uzraudzības uzdevumu sagatavošanā;
- jebkuri notikumi, kas vieš bažas vai nosaka pārmaiņas ētikas kodeksā.

Pirmais VUM ceturkšņa pārskats, kas tika publicēts 2014. gada 4. februārī, aptvēra ne tikai laikposmu no 2013. gada 3. novembra līdz 2014. gada 3. februārim, bet arī sagatavošanās darbu, kas veikts kopš euro zonas samita 2012. gada 29. jūnijā. Otrais VUM ceturkšņa pārskats aptvēra laikposmu no 2014. gada 4. februāra līdz 3. maijam, bet trešais pārskats – laikposmu no 2014. gada 4. maija līdz 3. augustam. Šis ceturtais un pēdējais pārskats aptver laikposmu no 2014. gada 4. augusta līdz 3. novembrim. To sagatavojuši ECB darbinieki un pēc konsultācijām ar ECB Padomi apstiprinājusi Uzraudzības valde.

2. VUM PĀRVALDĪBAS STRUKTŪRU IZVEIDE

2.1. UZRAUDZĪBAS VALDE UN VADĪBAS KOMITEJA

Pārskata periodā notikušas astoņas Uzraudzības valdes sanāksmes un trīs Vadības komitejas sanāksmes.

² Padomes Regula (ES) Nr. 1024/2013 (2013. gada 15. oktobris), ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību (OV L 287, 29.10.2013., 63. lpp.).

³ Iestāžu nolīgums starp Eiropas Parlamentu un Eiropas Centrālo banku par praktisko kārtību, kā īsteno demokrātisko pārskatatbildību un pārrauga uzdevumus, kas Eiropas Centrālajai bankai uzticēti saistībā ar vienoto uzraudzības mehānismu (OV L 320, 30.11.2013., 1. lpp.).

⁴ Saprašanās memorands starp Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Centrālo banku par sadarbību attiecībā uz procedūrām, kas saistītas ar vienoto uzraudzības mehānismu, kas stājās spēkā 2013. gada 12. decembrī.

Turklāt Uzraudzības valde jūlijā sekmīgi testēja savu ārkārtas telekonferenču nodrošināšanas aprīkojumu un vēlāk augustā rīkoja kārtējo sanāksmi, izmantojot telekonferences iespējas. Kopš 2014. gada septembra Uzraudzības valdes sanāksmēs kā novērotājs piedalās *Lietuvos bankas* pārstāvis, ņemot vērā Lietuvas pievienošanos euro zonai 2015. gada 1. janvārī.

Papildus oficiālajām sanāksmēm daudzas neoficiālas viedokļu apmaiņas starp Uzraudzības valdes locekļiem notika valdes priekšsēdētājas un priekšsēdētājas vietnieces veikto dalībvalstu apmeklējumu ietvaros. Konkrētāk, saistībā ar valdes priekšsēdētājas apņemšanos līdz 2014. gada beigām apmeklēt visu iesaistīto dalībvalstu uzraudzības iestādes, kas tika pausta saistībā ar atlases procedūrai vēltīto atklāto sēdi Eiropas Parlamentā 2013. gada novembrī, līdz šim viņa tikusies ar 22 uzraudzības iestāžu padomēm (no 24) un personālu dažādās euro zonas valstīs.

Saskaņā ar Uzraudzības valdes reglamentu uz dažām Uzraudzības valdes sanāksmēm tika uzaicināti Eiropas Komisijas un Eiropas Banku iestādes (EBI) pārstāvji, lai vairākos jautājumos nodrošinātu optimālu mijiedarbību ar vienoto tirgu.

Saskaņā ar martā uzsākto procedūru Uzraudzības valde pārskata periodā sagatavoja 120 galīgos lēmumus, nosakot uzraudzīto iestāžu nozīmīgumu. Šos lēmumus saskaņā ar VUM regulai atbilstošu iebildumu neizteikšanas procedūru pieņēma ECB Padome, tos savlaicīgi paziņojot attiecīgajām iestādēm visās attiecīgajās oficiālajās valodās. Kopumā šo lēmumu sagatavošana un pieņemšana, kas ietvēra būtiskus analītiskos, juridiskos un loģistikas uzdevumus, tika veikta raiti. VUM pamatregulā noteiktajā termiņā, t.i., līdz 2014. gada 4. novembrim ECB interneta vietnē tika publicēti nozīmīgo un mazāk nozīmīgo banku saraksti.

Oktobrī Uzraudzības valde apstiprināja visaptverošā novērtējuma rezultātus, kurus pieņēma secīgās Uzraudzības valdes un Padomes sanāksmēs.

Saskaņā ar VUM pamatregulu ECB var pieņemt lēmumu pārņemt uzraudzības procedūras, ko pirms 2014. gada 4. novembra sākušas, bet nav pabeigušas valstu kompetentās iestādes. Lai noteiktu, kuros gadījumos ECB vajadzētu pārņemt procedūras, ECB ievērojusi vispārējo principu, ka nepabeigtās procedūras būtu jāturpina attiecīgajām valstu kompetentajām iestādēm. Atkāpei no šā principa ECB piemērojusi divus būtiskus kritērijus – procedūras paredzamais ilgums un būtiskums. Uzraudzības valde 2014. gada 13. oktobrī pieņēma lēmumu par procedūrām, kuras tā plāno pārņemt.

2.2. ADMINISTRATĪVĀ PĀRSKATĪŠANAS PADOME

Pēc 2014. gada maijā publicētā uzaicinājuma izteikt interesi, ECB Padome 2014. gada 8. septembrī iecēla amatā Administratīvās pārskatīšanas padomes locekļus uz piecus gadus ilgu

termiņu, kas vienreiz atjaunojams. Šie pieci Administratīvās pārskatīšanas padomes locekļi ir: Žans Pols Redojēns (*Jean-Paul Redouin*; priekšsēdētājs), Končeta Brescia Morra (*Concetta Brescia Morra*; priekšsēdētāja vietniece), F. Havjers Aristegi Jaņezs (*F. Javier Arístegui Yáñez*), Andrē Kamilleri (*André Camilleri*) un Edgars Maisters (*Edgar Meister*). Divi aizvietotāji, kam uz laiku būs jāaizstāj Administratīvās padomes locekļus to pagaidu darba nespējas gadījumā vai jebkuros citos apstākļos, kas norādīti Lēmumā ECB/2014/16⁵, ir Kārlo Jeneri (*Kaarlo Jännäri*) un Renē Smitss (*René Smits*). Administratīvās padomes locekļi rīkojas neatkarīgi un sabiedrības interesēs, un tie nav pakļauti ECB norādījumiem.

Administratīvās padomes mērķis ir veikt to ECB uzraudzības lēmumu iekšēju administratīvu pārskatīšanu, kurus pieņēmusi ECB Padome saskaņā ar iebildumu neizteikšanas procedūru, īstenojot VUM regulā noteiktās pilnvaras, ja šādu pārskatīšanu pieprasa fiziska vai juridiska persona, par ko šis lēmums ir pieņemts vai kuru šis lēmums skar tieši un personīgi. Administratīvajai padomei jāpieņem atzinums par pārskatīšanu ne vēlāk kā divus mēnešus pēc pārskatīšanas pieprasījuma saņemšanas dienas. Administratīvās padomes atzinums, kas nav saistošs Uzraudzības valdei vai Padomei, ieteiks, vai apšaubītais lēmums būtu jāatceļ, jāaizvieto ar identiska satura lēmumu, vai jāaizvieto ar jaunu lēmumu.⁶

Administratīvā padome sāka darbību septembrī tūlīt pēc tās locekļu apstiprināšanas. Tai palīdz Uzraudzības valdes sekretariāts un vajadzības gadījumā arī citi ECB departamenti. Uzraudzības valdes sekretārs pilda arī Administratīvās padomes sekretāra pienākumus.

2.3. MEDIĀCIJAS GRUPA

Kā minēts trešajā ceturkšņa pārskatā, VUM Mediācijas grupa tika izveidota ar 2014. gada 2. jūnija Regulu ECB/2014/26 (Mediācijas grupas regulu)⁷, lai nodrošinātu monetārās politikas funkciju un uzraudzības uzdevumu nošķiršanu, kā paredzēts VUM regulas 25. panta 5. punktā. Mediācijas grupā jābūt pa vienam loceklim no katras iesaistītās dalībvalsts, ko izvēlas no ECB Padomes un Uzraudzības valdes locekļu vidus. Mediācijas grupas locekļu izvirzīšanas procedūrā minētajā Mediācijas grupas regulā paredzētā prasība, saskaņā ar kuru Mediācijas grupas priekšsēdētājs (kurš ir Uzraudzības valdes priekšsēdētāja vietnieks, bet nav šīs grupas loceklis) "cenšas panākt iecelto ECB Padomes un Uzraudzības valdes locekļu skaita līdzsvaru".

⁵ Lēmums ECB/2014/16 (2014. gada 14. aprīlis) par Administratīvās pārskatīšanas padomes izveidi un tās darbības noteikumiem (OV L 175, 14.06.2014, 47. lpp.).

⁶ Saskaņā ar Lēmuma ECB/2014/16 17. pantu Uzraudzības valdes darbības galīgais rezultāts katrā atsevišķā gadījumā ir jauna lēmuma projekta pieņemšana, ko veic Padome, pamatojoties uz Uzraudzības valdes priekšlikumu un ņemot vērā Administratīvās padomes atzinumu. Ar šo jauno lēmuma projektu sākotnējā lēmuma tekstu var grozīt, atcelt vai atstāt nemainīgu. Šajā sakarā Uzraudzības valde un Padome piemēro standarta iebildumu neizteikšanas procedūru, kurā ierosinātajam jaunajam lēmuma projektam tiek pievienots Administratīvās padomes atzinums.

⁷ Regula ECB/2014/26 (2014. gada 2. jūnijs) par Mediācijas grupas izveidi un tās reglamentu (OV L 179, 19.06.2014, 72. lpp.).

Lai to panāktu, ECB ierosināja ES Padomes priekšsēdētājam locekļu iecelšanai izmantot ikgadējo rotācijas procedūru. Šis priekšlikums tika apspriests ar citiem ECOFIN ministriem un rezultātā saskaņots. Priekšlikums paredz divu lieluma ziņā maksimāli vienādu dalībvalstu grupu izveidi (pašlaik katrā grupā ir deviņas dalībnieces), pamatojoties gan uz protokolā noteikto valstu secību to oficiālajās valodās, gan uz pašreizējo dalību. Pirmās grupas dalībvalstu valdībām tika lūgts izvirzīt savu ECB Padomes locekli, savukārt otrajai grupai – savu Uzraudzības valdes locekli, abos gadījumos uz vienu gadu. Nākamajā gadā izvirzīšana notiktu otrādi (t.i., Uzraudzības valdes loceklis aizstātu ECB Padomes locekli un otrādi). Tas neattiektos uz ārpus euro zonas esošajām dalībvalstīm, kas piedalās VUM ciešas sadarbības ietvaros, kuru valdības tad tiktu lūgtas izvirzīt savu Uzraudzības valdes locekli. Tam būtu vajadzīgs rotācijas procedūras labojums.

3. UZRAUDZĪBAS FUNKCIJAS IZVEIDE ECB

3.1. PERSONĀLA NODROŠINĀŠANA

Personāla piesaiste darbam VUM notikusi apmierinošā tempā. Par izsludinātajām VUM vakancēm interesi puda visu ES valstu kandidāti gan no privātā, gan arī no valsts sektora. Kopumā ECB saņēma vairāk nekā 20 000 pieteikumus uz vakancēm pamata uzraudzības funkcijas jomā.

Personāla piesaistes kampaņa tika organizēta lejuvērsti, ļaujot vadītājiem pašiem veikt savu komandu atlasī. Personāla piesaistes pasākumu rezultātā pavisam atlasīti nedaudz vairāk nekā 900 darbinieku uz kopumā aptuveni 1 000 budžetā paredzētajām amata vietām, kas līdz 2014. gada novembra sākumam jau atradās savās darbavietās piecās VUM darbības jomās un ar tām saistīto kopējo pakalpojumu jomās⁸. Turklāt vairākas citas amata vietas jau aizpildītas ar darbiniekiem, kas sāks darbu vēlākā posmā (līgumi ar sākuma datumu pēc 2014. gada 1. novembra). Lielākā daļa notiekošo personāla piesaistes kampaņu attiecībā uz atlikušajām amata vietām tika noslēgtas līdz oktobra beigām. Ņemot vērā vispārējo apņemšanos personāla piesaistes kampaņas laikā nepazemināt kvalitātes līmeni, dažas amata vietas līdz sākotnējo kampaņu beigām netika aizpildītas. Konkurss uz šīm amata vietām tagad izsludināts atkārtoti, un paziņojumi par vakancēm formulēti vēl precīzāk, lai palielinātu iespējas otrajā personāla piesaistes kārtā atrast piemērotus kandidātus. Kopumā visās ar VUM darbību saistītajās jomās jau sasniegts nepieciešamais darbinieku skaits, lai 2014. gada novembra sākumā pilnībā

⁸ Konkrētāk, VUM mērķiem 2014. gada budžetā bija paredzētas 1 073.5 pilna laika amata vietas, no kurām 984.5 vietas ir pastāvīgas, bet 89 vietas – uz laiku.

nodrošinātu ECB uzraudzības funkcijas darbību. Turklāt VUM sagatavošanās darbu laikā ECB varēja izmantot atbalstu, ko sniedza kolēģi no apmēram 200 valstu kompetentajām iestādēm, kas pievienojās darbam ECB uz īstermiņa līguma pamata. Vēlāk daudzi no viņiem veiksmīgi piedalījās nākamajās personāla piesaistes kampaņās un tādēļ paliks darbā ECB, pamatojoties uz fiksēta termiņa līgumu, tādējādi nodrošinot nepārtrauktību.

3.2. KOPĒJĀS UZRAUDZĪBAS KOMANDAS

Nozīmīgo banku darbības uzraudzība būs kopējo uzraudzības komandu pienākums. Katru kopējo uzraudzības komandu vadīs ECB strādājošs koordinators, un tajās būs vairāki uzraugi gan no ECB, gan no iesaistīto dalībvalstu kompetentajām iestādēm.

ECB panākusi ievērojamu progresu kopējo uzraudzības komandu personāla komplektēšanā un nepieciešamo sagatavošanās darbu veikšanā, lai kopējās uzraudzības komandas būtu gatavas darbam līdz 2014. gada 4. novembrim. Līdz 1. novembrim darbu ECB Mikrolīmeņa uzraudzības I un II ģenerāldirektorātā bija sākuši vairāk nekā 330 darbinieku no 403 budžetā paredzētajiem, t.sk. 61 kopējo uzraudzības komandu koordinators (daži no tiem apkalpo vairāk par vienu uzraudzības komandu). Tomēr daži no pieņemtajiem darbiniekiem joprojām bija iesaistīti visaptverošā novērtējuma pabeigšanā un tādējādi nebija pieejami darbam kopējās uzraudzības komandās līdz 1. novembrim. Turklāt konkurss uz dažām atlikušajām uzraugu un analītiķu amata vietām tika izsludināts atkārtoti, un attiecīgās personāla piesaistes kampaņas tika noslēgtas oktobra sākumā.

Arī no valstu kompetento iestāžu viedokļa kopējo uzraudzības komandu personāla komplektēšana noris veiksmīgi. ECB lūdza precīzu informāciju par valstu kompetento iestāžu darbinieku norīkošanu darbam kopējās uzraudzības komandās, un tā tika sniegta līdz 2014. gada augusta beigām. Tomēr kopējo uzraudzības komandu darbinieku piesaistē no valstu kompetento iestāžu puses radušās zināmas problēmas, jo dažus darbiniekus, kas tika izraudzīti darbam kopējās uzraudzības komandās, aicina darbā ECB, kā arī dažās valstu kompetentajās iestādēs notiek iekšējas strukturālās pārmaiņas. Tāpēc galīgie dati būs pieejami tikai šā gada nogalē.

Pamatā kopējās uzraudzības komandas gatavas darbam un 2014. gada 4. novembrī var sākt nozīmīgo banku ikdienas uzraudzību, neraugoties uz vairākiem joprojām neatrisinātiem jautājumiem, kas minēti iepriekš.

Aplūkojamā periodā notikušas kopējo uzraudzības komandu darba uzsākšanas sanāksmes kopā ar nozīmīgo iestāžu attiecīgajām valstu kompetentajām iestādēm, kā arī vairākas turpmākās sanāksmes. Kopējo uzraudzības komandu koordinatori un to ECB darbinieki nodibinājuši kontaktus ar valstu kompetentajām iestādēm un pastiprinājuši savu iesaisti uzraudzības

darbībās. Turklāt tie uzlabojuši savas zināšanas par attiecīgo banku uzraudzības vēsturi un riska profilu un tikušies ar šo banku pārstāvjiem abpusējas iepazīšanās nolūkā. Kopējās uzraudzības komandas sākušas arī savu ikdienas darbu, iesaistot ECB un valstu kompetento iestāžu darbiniekus, lai apspriestu darbības jautājumus.

Kopš jūnija kopējās uzraudzības komandas novērotāju statusā piedalījušās uzraudzības kolēģiju un krīzes pārvaldības grupu sanāksmēs, lai sagatavotos savam uzdevumam – pārņemt šo grupu vadību no 2014. gada 4. novembra, kad ECB kļuvis par attiecīgo banku kopējo uzraudzības iestādi.

Kopējo uzraudzības komandu koordinatori turpinājuši sniegt atbalstu visaptverošā novērtējuma veikšanā, īpaši uzraudzības dialoga procesa ietvaros sagatavojot daļējos un provizoriskos secinājumus un iepazīstinot ar tiem attiecīgās bankas. Svarīgākais turpmākais solis ir kapitāla pietiekamības plānu novērtēšana. Šādi plāni jāiesniedz tām bankām, kurās konstatēts kapitāla iztrūkums.

Papildus šīm darbībām kopējās uzraudzības komandas ciešā sadarbībā ar Mikrolīmeņa uzraudzības IV ģenerāldirektorātu (kas atbild par horizontālajām funkcijām un specializētajiem pakalpojumiem) katrai nozīmīgai bankai sagatavo uzraudzības pārbaudes programmu 2015. gadam, kā arī veic risku novērtēšanas sistēmas, kā arī VUM uzraudzības pārbaudes un novērtēšanas procesa metodoloģijas un procedūras pārbaudi praksē. Šajos projektos kopējo uzraudzības komandu locekļi no ECB un valstu kompetentajām iestādēm strādā ciešā sadarbībā.

Visbeidzot, kopējās uzraudzības komandas sākušas testēt informācijas vadības sistēmu (IMAS) – infrastruktūras rīku, ko izmanto kopējo uzraudzības komandu darbplūsmas un darbības procesu pārvaldībā, kā arī kā līdzekli drošai saziņai starp kopējo uzraudzības komandu locekļiem ECB un valstu kompetentajās iestādēs.

3.3. FUNKCIONĀLO JOMU NODALĪŠANA

VUM regulā ir paredzēts, ka ECB pieņem un publisko visus nepieciešamos iekšējos noteikumus, lai nodrošinātu uzraudzības funkcijas un monetārās politikas funkcionālo jomu un citu ECB uzdevumu nodalīšanu, t.sk. noteikumus par dienesta noslēpumu un informācijas apmaiņu.

Papildus jau pieņemtajiem pasākumiem organizatoriskās un procesuālās nodalīšanas jomā, lai īstenotu VUM regulas prasības, ECB Padome 2014. gada 17. septembrī pieņēma ECB lēmumu (Lēmums ECB/2014/39)⁹ par ECB monetārās politikas un uzraudzības funkciju nošķirtības īstenošanu. Šajā lēmumā īpaši ietverti noteikumi par dienesta noslēpumu un informācijas

⁹ Lēmums ECB/2014/39 (OV L 300, 18.10.2014., 57. lpp.).

apmaiņu starp abām politikas jomām. Šis lēmums stājās spēkā 2014. gada 18. oktobrī. Šis lēmums skar vispārējos principus, ļaujot nākotnē veikt turpmākus konkrētus ECB iekšējās struktūras pielāgojumus. Tas ietver organizatoriskos aspektus, t.i., autonomas lēmumu pieņemšanas procedūras, noteikumu par dienesta noslēpumu, kā arī noteikumus, kas regulē informācijas apmaiņu starp ECB uzraudzības un monetārās politikas jomām.

Noteikumi par abu jomu savstarpējo informācijas apmaiņu ļauj ECB efektīvi un lietderīgi pildīt tās daudzos uzdevumus, vienlaikus nepieļaujot nepamatotu savstarpēju iejaukšanos un pietiekami aizsargājot konfidencialo informāciju. Proti, informācijas klasificēšana un apmaiņa ECB galvenokārt pamatosies uz ECB konfidencialitātes režīmu.

Konfidencialas informācijas apmaiņa vienmēr jāveic tikai ar tiem, kam šī informācija tiešām nepieciešama, un jānodrošina, lai tādējādi netiek apdraudēti abu politikas jomu politiskie mērķi. Interesu konflikta gadījumā ECB Valdei būtu jāpieņem lēmums par piekļuves tiesībām konfidencialai informācijai.

Attiecībā uz konfidencialas informācijas apmaiņu starp monetārās politikas un uzraudzības funkcijām lēmumā noteikts, ka informācijas apmaiņa par anonimizētiem COREP un FINREP datiem¹⁰, kā arī par konfidencialām kopsavilkuma analīzēm (kas nesatur informāciju par atsevišķām bankām vai politiski sensitīvu informāciju) var notikt saskaņā ar konfidencialitātes režīmu. Runājot par neapstrādātiem datiem, piemēram, apmaiņu ar atsevišķiem banku uzraudzības datiem un novērtējumiem (īpaši saistībā ar atsevišķām iestādēm vai politiski sensitīvu informāciju), piekļuve būs vairāk ierobežota un tai būs vajadzīgs ECB Valdes apstiprinājums.

Lēmums attiecas tikai uz ECB. Tas neskar informācijas apmaiņu VUM ietvaros (t.i., starp ECB un valstu kompetentajām iestādēm), kas tiks skatīta atsevišķi.

3.4. ĒTIKAS KODEKSS BANKU UZRAUDZĪBĀ IESAISTĪTĀJAM ECB PERSONĀLAM UN VADĪBAI

Saskaņā ar VUM regulu ECB Padomei jāizveido un jāpublicē Ētikas kodekss banku uzraudzībā iesaistītajam ECB personālam un vadībai. Veicot ECB personālam piemērojamā ētikas regulējuma vispārēju pārskatīšanu, ECB sagatavojusi ētikas kodeksa noteikumu projektu. Šajos jaunajos noteikumos ņemtas vērā prasības, kas noteiktas VUM regulā un Iestāžu nolīgumā starp Eiropas Parlamentu un ECB. Pēc konsultēšanās ar Uzraudzības padomi un personāla

¹⁰ FINREP (*FIN*ancial *RE*porting; finanšu pārskatu sniegšanas) un COREP (*CO*mmon *RE*porting; vienoto ziņojumu sniegšanas) regulējums ietilpst EBI īstenošanas tehniskajos standartos (ITS). FINREP aplūko finanšu informācijas vākšanu no banku iestādēm, tajā ir paredzēts standartizēts formāts to gada pārskatiem (bilance, peļņas un zaudējumu aprēķins un sīki izstrādāti pielikumi). COREP aplūko tādas informācijas vākšanu (arī standartizētā formātā), kura attiecas uz 1. pīlāra aprēķinu, t.i., informāciju par pašu kapitālu, atskaitījumiem un kapitāla prasībām (kreditrisks, tirgus risks un darbības risks) un lielajiem riska darījumiem.

pārstāvjiem ECB Valde iesniegusi priekšlikumu ECB Padomei izskatīšanai un pieņemšanai. Saskaņā ar Iestāžu nolīgumu ECB informējusi Eiropas Parlamentu par paredzētā rīcības kodeksa galvenajiem elementiem pirms tā pieņemšanas.

3.5. UZRAUDZĪBAS VALDES LOCEKĻU ĒTIKAS KODEKSS

Saskaņā ar ECB Reglamentu Uzraudzības valdei jāpieņem un jāatjaunina ECB interneta vietnē publicējams Ētikas kodekss, kas satur tās locekļiem paredzētus norādījumus. ECB pašlaik gatavo šādus ētikas kodeksa noteikumus attiecībā uz Uzraudzības valdes locekļiem. Šie noteikumi ņems vērā VUM regulas noteikto prasību par to, ka jānosaka un jāuztur vispārējas un oficiālas procedūras, kā arī samērīgi laikposmi, lai iepriekš izvērtētu un novērstu iespējamus Uzraudzības valdes locekļu iespējamus interešu konfliktus, kas izriet no to pārejas citā darbā.

3.6. VUM CILVĒKRESURSU POLITIKAS JAUTĀJUMI

VUM izveidei ir būtiska ietekme cilvēkresursu jomā, kas ievērojami pārsniegusi iepriekš aprakstītās sākotnējās personāla nodrošinājuma prasības. Nepieciešamā iepriekš nepieredzēta apmēra intensīvās sadarbības starp ECB un valstu kompetentajām iestādēm (īpaši kopējās uzraudzības komandās un darba grupās pārbaudēm uz vietas), kā arī izvēlētajā matricas vadības modeļa panākumi pamatā ir atkarīgi no pietiekamas saskaņotības iesaistītajos līmeņos. Tam savukārt ir vajadzīga dažu galveno cilvēkresursu politikas jomu saskaņošana, lai gan kopumā nodarbinātības nosacījumi dažādās iestādēs, kas veido VUM, joprojām atšķirsies. Svarīgi soļi jau sperti šādās jomās:

- **Darba novērtējums:** Izstrādāts darba novērtējuma regulējums (sadarbojoties ECB un valstu kompetentajām iestādēm) kopējo komandu darbā iesaistīto valstu kompetento iestāžu darbinieku ieguldījuma apzināšanai un novērtēšanai, lai panāktu augstu darba kvalitāti. Valstu kompetentās iestādes var izmantot šī regulējuma rezultātus vietējās novērtēšanas procedūrās. Attiecībā uz datu aizsardzību ECB pašlaik sāk konsultēšanos ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju.
- **Mācību programma:** Lai veiksmīgi nodotu zināšanas, attīstītu prasmes un veicinātu pāreju uz kopīgu VUM kultūru un to popularizētu, izstrādāta mācību programma, kas aptver šādas tēmas: pārvaldība, metodoloģija, vadības un personības prasmes, IT un jauno darbinieku apmācība.
- **VUM iekšējā mobilitāte:** VUM regulā paredzēts, ka ECB "kopā ar visām valstu kompetentajām iestādēm nosaka pasākumus, lai nodrošinātu atbilstīgu personāla apmaiņu un pagaidu norīkošanu starp ECB un valsts kompetentajām iestādēm un valsts

kompetento iestāžu starpā". Personāla apmaiņu un pagaidu norīkošanu patiešām uzskata par nozīmīgu kopīgas uzraudzības kultūras izveides faktoru. VUM izveidošanas posmā īpaša uzmanība tika pievērsta kopējo uzraudzības komandu iekšējai mobilitātei (t.i., attiecībā uz kopējo uzraudzības komandu koordinatoriem, valstu apakškoordinatoriem un speciālistiem).

3.7. VALODU POLITIKA

Tiesiskais regulējums attiecībā uz VUM valodu politiku galvenokārt noteikts Padomes 1958. gada Regulā Nr. 1, ar ko nosaka ES iestādēs lietojamās valodas. VUM pamatregulā ir noteikts valodu režīms, kas jāpieņem saziņā starp ECB un valstu kompetentajām iestādēm, kā arī starp VUM un uzraudzītajām iestādēm.

Saziņai VUM ietvaros tiks izmantota angļu valodu, kā paredz starp ECB un valstu kompetentajām iestādēm apstiprinātā kārtība, kas noteikta VUM pamatregulas 23. pantā.

Attiecībā uz saziņu ar uzraudzītajām iestādēm saskaņā ar VUM pamatregulas 24. pantu jebkuru dokumentu, ko uzraudzītā iestāde nosūta ECB, var sagatavot jebkurā ES oficiālajā valodā. Tāpat arī uzraudzītajai iestādei ir tiesības saņemt atbildi tajā pašā valodā. ECB un uzraudzītās iestādes var vienoties rakstiskajā saziņā izmantot tikai vienu oficiālo Savienības valodu, t.sk. attiecībā uz ECB uzraudzības lēmumiem. Uzraudzītās iestādes jebkurā laikā var atsaukt šo vienošanos, un šāda pārmaiņa ietekmēs tikai vēl neīstenotos ECB uzraudzības procedūras posmus. Turklāt, ja mutiska procesa dalībnieki lūdz nodrošināt iespēju paust savu viedokli kādā no ES oficiālajām valodām, kas nav ECB uzraudzības procedūras valoda, par to pietiekami savlaicīgi jāinformē ECB, lai varētu veikt vajadzīgos pasākumus.

Vairākums nozīmīgo banku (85 bankas) saziņai ar ECB pieņēmušas angļu valodu, savukārt mazāka nozīmīgo banku grupa (34 bankas), t.sk. vairākums Vācijas banku un vairākas atsevišķas Austrijas, Beļģijas, Kipras, Somijas, Francijas, Itālijas un Slovēnijas izvēlējušās saziņā izmantot savu attiecīgo valsts valodu.

4. TIESISKAIS REGULĒJUMS

4.1. ECB REGULAS PAR UZRAUDZĪBAS MAKSĀM PABEIGŠANA

ECB publicēja ECB regulu par uzraudzības maksām 30. oktobrī, un tā stāsies spēkā 2014. gada 1. novembrī. Pēc sabiedriskās apspriešanas, kas ietvēra atklātu sēdi, regulu pieņēma ECB Padome. Tajā izklāstīta kārtība, kādā ECB iekasēs gada uzraudzības maksu par izdevumiem, kas radušies saistībā ar tās jauno uzraudzības lomu, sākot ar 2014. gada novembri.

Regulā noteikta metodoloģija: 1) gada uzraudzības maksas kopējās summas noteikšanai; 2) katras uzraudzītās bankas vai banku grupas maksājamās summas aprēķināšanai; un 3) gada uzraudzības maksas iekasēšanai.

Līdz sabiedriskās apspriešanas beigu datumam jūlijā ECB bija saņēmusi 31 komentāru apkopojumu no tirgus un banku asociācijām, kredītiestādēm un finanšu iestādēm, centrālajām bankām, uzraudzības, kā arī citām iestādēm un atsevišķām personām. Piedāvātā maksu regulējuma galvenie elementi guva plašu atbalstu. Saņemto komentāru rezultātā tika veikti uzraudzības maksu regulējuma grozījumi attiecībā uz ECB maksāto zaudējumu kompensāciju trešajām personām izslēgšanu no summas, kas atgūstama ar uzraudzības maksu starpniecību, datumu, kurā uzraudzītajām iestādēm jāsniedz informācija par maksas aprēķina pamatā esošajiem faktoriem, kā arī tādu meitasuzņēmumu kas veic uzņēmējdarbību neiesaistītajās dalībvalstīs, izslēgšanu no maksas aprēķina, kā to paredz VUM regulas 77. apsvēruma. Sīka informācija par to, kā notika darbs ar sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtajiem komentāriem, pieejama ECB interneta vietnē publicētajā pārskatā par saņemtajām atbildēm.

Nākamajā periodā ECB turpinās ieviest uzraudzības maksu regulējumu, pievēršot īpašu uzmanību kontaktu dibināšanai ar uzraudzītajām iestādēm. Šajā sakarā, lai atvieglotu uzraudzības maksu regulējuma sākotnējo ieviešanu, bankām kā maksātājiem līdz 2014. gada decembra beigām jāiesniedz ECB sava kontaktinformācija. Paredzams, ka pirmais paziņojums par uzraudzības maksu tiks sagatavots 2015. gada beigās un tas aptvers 14 mēnešus, t.i., 2014. gada novembri un decembri, kā arī visu 2015. gadu.

4.2. TURPMĀKĀ RĪCĪBA SAISTĪBĀ AR ECB LĒMUMU PAR CIEŠU SADARBĪBU

Saskaņā ar VUM regulu tās dalībvalstīs, kuru valūta nav euro, var piedalīties VUM ciešas sadarbības režīma ietvaros. VUM regulas 7. pants paredz galvenos nosacījumus ciešas sadarbības izveidei starp ECB un sadarbību pieprasošās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, bet tās procesuālie aspekti (piemēram, pieprasījuma par ciešu sadarbību termiņi un saturs, kā ECB novērtē šo pieprasījumu un gala rezultātā pieņem lēmumu) noteikti Lēmumā ECB/2014/5, kurš stājās spēkā 2014. gada 27. februārī¹¹.

Pagaidām nav saņemts neviens ciešas sadarbības izveides pieteikums saskaņā ar iepriekšminēto kārtību. Tomēr ECB saņēmusi neformālus intereses apliecinājumus no dažām dalībvalstīm un organizējusi divpusējas tikšanās ar tām, lai, iespējams, slēgtu vienošanos par ciešu sadarbību.

¹¹ Lēmums ECB/2014/5 (2014. gada 31. janvāris) par ciešu sadarbību ar nacionālajām kompetentajām iestādēm iesaistītajās dalībvalstīs, kuru valūta nav euro (OV L 198, 05.07.2014, 7. lpp.).

5. UZRAUDZĪBAS MODELIS

5.1. UZRAUDZĪBAS ROKASGRĀMATAS PABEIGŠANA

Uzraudzības rokasgrāmata ir VUM personālam paredzēts iekšējs dokuments, kurš apraksta kredītiestāžu uzraudzības procesus un metodoloģiju, kā arī procedūras sadarbībai VUM ietvaros un ar iestādēm ārpus VUM. Uzraudzības valde 2014. gada septembrī apstiprināja Uzraudzības rokasgrāmatas pārskatīto redakciju, kas pamatā pievēršas uzraudzības pārbaudes un novērtēšanas procesam. Rokasgrāmatu tagad iespējams izmantot, veicot 2015. gada aktivitāšu plānošanu.

Uzraudzības rokasgrāmata apskata šādas jomas:

- kopējo uzraudzības komandu personāla nodrošinājums un sastāvs;
- uzraudzības procesi un procedūras;
- lomu un atbildības sadalījums VUM;
- metodoloģija klātienē pārbaudu veikšanai;
- VUM uzraudzības pārbaudes un novērtēšanas procesa metodoloģija un norise, kas saskaņota ar EBI pamatnostādnēm attiecībā uz uzraudzības pārbaudes un novērtēšanas procesu.

VUM personāls sācis uzraudzības pārbaudes un novērtēšanas procesa metodoloģijas pārbaudi praksē, lai novērtētu riska vadības sistēmas stabilitāti un ierosinātu turpmākus uzlabojumus.

Paredzams, ka Uzraudzības rokasgrāmata būs nepārtrauktā izstrādes procesā esošs dokuments, kas tiks atjaunināts, lai atspoguļotu jaunas tirgus norises un uzraudzības praksi.

5.2. NORĀDĪJUMU PAR BANKU UZRAUDZĪBU PUBLICĒŠANA

VUM noteiktas publicēšanas prasības, lai nodrošinātu to, ka gan valsts, gan uzraudzītās iestādes ir pietiekami informētas par VUM uzraudzības modeli. Īpaši Iestāžu nolīgums paredz, ka ECB jāpublicē savā interneta vietnē norādījumi par uzraudzības praksi.

ECB 2014. gada 29. septembrī publicēja dokumentu, kura nosaukums ir "Norādījumi par banku uzraudzību". Norādījumos viegli saprotamā veidā skaidrota VUM vispārējā darbība un sniegts pārskats par galvenajiem uzraudzības procesiem un metodoloģiju, ko piemēro nozīmīgām un mazāk nozīmīgām kredītiestādēm. Piemēram, tie apraksta kopējo uzraudzības komandu darbu un to, kāda ir paredzētā VUM darbības jomu mijiedarbība uzraudzības cikla izstrādē. Norādījumu publicēšanas mērķis ir palīdzēt uzraudzītajām iestādēm veidot labāku izpratni par

VUM galvenajiem uzraudzības procesiem un vajadzības gadījumā pielāgot savas iekšējās procedūras.

Norādījumu pamatā ir VUM regula un VUM pamatregula, un tie pieejami visās oficiālajās euro zonas valodā, kā arī lietuviešu valodā. Tie nav izstrādāti ar mērķi noteikt kādas juridiskas prasības, tāpēc nerada juridiskas saistības nedz kredītiestādēm, nedz VUM.

6. CITU ATTIECĪGO DARBA VIRZIENU SAGATAVOŠANA

6.1. UZRAUDZĪBAS DATU SNIEGŠANAS REGULĒJUMS

Iepriekšējā pārskata periodā darbs VUM datu un to sniegšanas regulējuma jomā pamatā bija vērsts uz to, lai pabeigtu ECB regulas projekta par uzraudzības finanšu informācijas sniegšanu sagatavošanu. 2014. gada 23. oktobrī šis ECB regulas projekts tika iesniegts sabiedriskai apspriešanai. Saskaņā ar Iestāžu nolīgumu ECB regulas projekts pirms sabiedriskās apspriešanas uzsākšanas tika nosūtīts Eiropas Parlamenta Ekonomikas un monetāro lietu komitejai.

Pašlaik finanšu informācijas sniegšana uzraudzības mērķiem ir obligāta tikai tām iestādēm, kuras konsolidētā līmenī piemēro Starptautiskos finanšu pārskatu standartus (SFPS). ECB regulas projekta par uzraudzības finanšu informācijas sniegšanu mērķis ir paplašināt regulāro informācijas sniegšanu, attiecinot to uz tādu banku konsolidētajiem pārskatiem, kuras darbojas saskaņā ar attiecīgo valstu grāmatvedības regulējumu, kā arī individuālā līmeņa pārskatiem (t.i., arī katras atsevišķās juridiskās personas līmenī). Attiecīgi ņemts vērā proporcionalitātes princips. ECB regula neietekmē grāmatvedības standartus, ko uzraudzītās grupas un iestādes piemēro to konsolidētajiem pārskatiem vai gada pārskatiem, kā arī nemaina uzraudzības informācijas sniegšanā piemērotos grāmatvedības standartus. Turklāt, atbilstoši CRR noteikumiem, EBI darīts zināms, ka ECB kā kompetentā iestāde izmantos savas tiesības veikt uzraudzības finanšu datu apkopošanu no nozīmīgām uzraudzītajām grupām pēc saviem ieskatiem, kā to nosaka īstenošanas tehniskie standarti par uzraudzības nolūkos sniedzamo informāciju.

Statistikas jomā ECB izveidojusi vajadzīgo organizatorisko pamatu, lai apstrādātu uzraudzības nolūkos sniedzamos datus un sniegtu pakalpojumus ar šiem datiem saistītu banku uzraudzības aktivitāšu jomās. Regulāri apkopotie dati tiks nosūtīti ECB ar valstu kompetento iestāžu starpniecību. Šāda decentralizēta pieeja, kas jau veiksmīgi īstenota citu statistikas datu apkopojumu vākšanā, prasa valsts kompetento iestāžu iesaistīšanos jau pirmajā kvalitātes

kontroles posmā. Otrā kvalitātes kontroles posmā veiks ECB. Šīs kontroles nodrošinās vienotu datu kvalitātes standartu vienādu piemērošanu visās VUM ietvaros uzraudzītajās iestādēs.

6.2. INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJA

Informācijas tehnoloģiju izstrādes un atbalsta darbību jomā VUM izveides vajadzībām panākts būtisks progress.

- **Informācijas pārvaldības sistēma (IMAS)** IMAS būs gatava nodošanai ekspluatācijā 2014. gada 4. novembrī. IMAS būs kopīgo uzraudzības komandu galvenais informācijas tehnoloģiju instruments, kas nodrošinās tehnisko pamatu saskaņotu procesu un konsekvences nodrošināšanai kredītiestāžu uzraudzībā. Īpaši VUM sākuma posmā tā būs būtisks elements, kas ļaus nodrošināt, lai visas kopējās uzraudzības komandas izmantotu vienotu metodoloģiju un standartus. IMAS iekšējā testēšana tika veiksmīgi pabeigta augustā, bet ārējā testēšana, kurā piedalījās visas valstu kompetentās iestādes un NCB – līdz septembra beigām. Būtisks pasākums, lai nodrošinātu IMAS nodošanu ekspluatācijā novembrī, ir mācības visiem uzraugiem, kas strādā VUM ietvaros, – t.i., vairāk nekā 3 000 lietotājiem. Mācību materiāli tika sagatavoti paralēli sistēmas testēšanas darbībām, un mācību noslodze sasniedza pirmo maksimuma punktu oktobrī, kad visā Eiropā katru dienu mācības tika nodrošinātas 200 lietotājiem.
- **Datu apkopošana, datu kvalitātes pārvaldība un analītika:** Uzraudzīto banku datu sistēmas (SUBA) projekta galvenais mērķis ir radīt iespēju ECB saņemt no visām VUM iesaistītajām valstīm specifiskus uzraudzības datus XBRL formātā saskaņā ar EBI īstenošanas tehnisko standartu regulējumu. Pirmie uzraudzības dati saistībā ar COREP un likviditātes seguma rādītāju (LSR)¹² saņemti un veiksmīgi apstrādāti.
- **Uzņēmuma resursu plānošana:** Informācijas tehnoloģiju prasības attiecībā uz maksu iekasēšanas procesu noteiktas, ņemot vērā arī ECB regulas par uzraudzības maksām projekta sabiedriskās apspriešanas rezultātu. Atbilstošā tehniskā risinājuma izstrādes priekšdarbi saistībā ar maksas aprēķināšanas procesu notiek samērā strauji. Uzsākts arī darbs pie pašapkalpošanās portāla izveides, kur bankas varēs apkopot savus maksu (grāmatvedības) datus. Ņemot vērā sasniegto, domājams, ka pirmā VUM budžeta sagatavošana, organizatoriskā struktūra un datu sniegšanas struktūra tiks pabeigta laikus, lai veiktu 2015. gada budžeta plānošanu.

¹² LSR attiecas uz likviditātes seguma rādītāja datu sniegšanas veidnēm. Šīs veidnes ietilpst īstenošanas tehniskajos standartos, un tās katru mēnesi apkopo informāciju par īstermiņa likviditātes rādītāju.

- **Sadarbība, darbplūsmu un informācijas pārvaldība:** Pašlaik tiek īstenots IT projekts uzraudzīto iestāžu kontaktdatu pārvaldībai un to iespējamo informācijas pieprasījumu apstrādei. Jau panākts būtisks progress, un pirmais funkciju komplekts nodots ekspluatācijā 2014. gada augustā. Tā kā VUM, visticamāk, palielinās paredzamo noslodzi, tiek veikta arī kopējo IT pakalpojumu un dokumentu pārvaldības sistēmas kapacitātes novērtēšana.
- **Kopējie IT pakalpojumi:**
 - Dažas valstu kompetentās iestādes, kuras nav NCB, (AT, MT, LU un LV), atrodas ārpus ECBS/Eurosistēmas IT infrastruktūras (*CoreNet*) un pabeigušas veidot pieslēgumus attiecīgajām NCB. Divas valstu kompetentās iestādes (DE un AT) izteikušās, ka dod priekšroku tiešā savienojuma saiknei. Tomēr tas būs iespējams tikai pēc *CoreNet* infrastruktūras jaunās versijas ieviešanas, kas plānota 2015. gada 1. ceturksnī. Pašlaik šīs divas valstu kompetentās iestādes izveidojušas pagaidu pieslēgumus, t.i., pieslēgumus attiecīgi *Deutsche Bundesbank* un *Oesterreichische Nationalbank*.
 - Reģistrēta prasība veikt konfidenciālu e-pastu un dokumentu apmaiņu starp nozīmīgām iestādēm un ECB. Ņemot vērā ierobežoto laiku, izvēlēta iespēja izmantot e-pastu ar transporta slāņa drošības (*Transport Layer Security; TLS*¹³) protokolu. Sagatavots priekšlikums šā protokola ieviešanai, un jau sākusies risinājuma ieviešanas saskaņošana ar nozīmīgajām iestādēm.

7. VISAPTVEROŠAIS NOVĒRTĒJUMS

Pēdējās nedēļas un mēneši pirms visaptverošā novērtējuma rezultātu publicēšanas tika vēlti plašiem kvalitātes kontroles pasākumiem gan attiecībā uz aktīvu kvalitātes pārbaudi (AKP), gan uz stresa testu, kā arī AKP un stresa testa rezultātu sasaisti. Tieša mijiedarbība starp uzraudzības iestādēm un bankām, t.s. uzraudzības dialogs, lai ar bankām apspriestu daļējos un provizoriskos rezultātus pirms to gala versijas sagatavošanas, sākās septembra beigās, ņemot vērā galīgo rezultātu publicēšanu, kas notika 2014. gada 26. oktobrī¹⁴.

¹³ Transporta slāņa drošības (*Transport Layer Security; TLS*) protokols ir drošības mehānisms, kas veidots, lai aizsargātu e-pasta vēstules, tās nosūtot publiskos tīklos, piemēram, internetā.

¹⁴ No tām bankām, kas piedalījās visaptverošajā novērtējumā, kopumā 11 bankas klasificētas par mazāk nozīmīgām, tāpēc ECB neveiks šo banku tiešu uzraudzību. Turklāt ir astoņas bankas, kas visaptverošajā novērtējumā nepiedalījās, tomēr kā nozīmīgas iestādes tiks pakļautas tiešai ECB uzraudzībai. No šīm bankām visaptverošam novērtējumam tiks pakļautas tās, kuras nav citu nozīmīgo banku meitasuzņēmumi.

7.1. STRESA TESTA KVALITĀTES KONTROLE

AKP lietotais kvalitātes kontroles regulējums aprakstīts 2014. gada maijā publicētajā otrajā ceturkšņa pārskatā. Tādējādi šī sadaļa pievēršas stresa testa kvalitātes kontrolei.

ECB un valstu kompetentās iestādes veica kopīgu darbu, lai pamatīgi pārbaudītu visaptverošā novērtējuma stresa testa posma kvalitāti, pamatojoties uz EBI norādījumiem.¹⁵ Kvalitātes kontrole ietvēra pārrunas, kurās bankas tika aicinātas skaidrot savus rezultātus. Turklāt attiecībā uz daudziem svarīgiem stresa testā iekļautajiem posteņiem tika veikts novērtējums, izmantojot kontrolsliekšņus, koriģējot banku rezultātus, ja tie neatbilda kritērijiem, un vienlaikus uzliekot par pienākumu sniegt pienācīgu pamatojumu bankām, nevis valsts kompetentajām iestādēm vai ECB.

ECB veiktās kvalitātes kontroles mērķis bija nodrošināt to, ka bankas konsekventi lieto noteikto metodoloģiju un atbilstošā veidā skaidro bāzes un nelabvēlīgās attīstības scenāriju ietekmi uz to bilancēm. Viens no kvalitātes kontroles elementiem bija stresa testa rezultātu salīdzinājums ar ECB lejupejo salīdzinošās vērtēšanas modeli.

Kvalitātes kontroles process tika veidots tā, lai:

- nodrošinātu vienlīdzīgu darbības noteikumus – ja nebūtu pamatīga kvalitātes kontroles procesa, konservatīvākas bankas varētu tikt sodītas atšķirībā no bankām, kuru pieeja ir mazāk apdomīga, un tas būtu nepārprotami netaisnīgi;
- pievērstos būtiskiem jautājumiem – kvalitātes kontroles process tika veidots tā, lai veikli pievērstos tām jomām, kurās bankas stresa testa rezultātos ietekme uz kapitālu, iespējams, novērtēta būtiski zemāka, nekā tas ir patiesībā.

Līdzīgi AKP visaptverošā novērtējuma stresa testa posms ietvēra arī kvalitātes kontroles t.s. triju aizsardzības līniju modeli:

- Pirmajā līnijā bankas pašas veica augšupējus (*bottom-up*) stresa testus atbilstoši visaptverošā novērtējuma stresa testa rokasgrāmatā noteiktajai metodoloģijai. Bankas atbildēja par dažādo EBI un VUM stresa testa rezultātu veidņu pienācīgu aizpildīšanu.
- Otrajā līnijā valsts kompetento iestāžu līmenī tika veiktas neatkarīgas kvalitātes pārbaudes. Šīs pārbaudes sagatavoja atsevišķās valsts kompetentās iestādes, un tajās tika pārbaudīta arī datu kvalitāte un veidņu integritāte. Turklāt valsts kompetentās iestādes bija nopietni iesaistītas no trešās līnijas (t.i., ECB) saņemtās kvalitātes kontroles informācijas koordinēšanā ar to jurisdikcijā ietilpstošajām dažādajām bankām.

¹⁵ ECB atbildēja par euro zonas valstu kvalitātes kontroli, kā aprakstīts šeit: <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/563711/2014+EU-wide+Stress+Test++FAQs.pdf>

- Trešo līniju veidoja pati ECB, kas pārskatīja un pārbaudīja rezultātus no VUM mēroga skatījuma, lai veicinātu konsekventu metodoloģijas piemērošanu. Kvalitātes kontrole ECB vadībā bija pamatīga un ietvēra daudzdimensiju pārbaudes (pārbaudot, piemēram, datu kvalitāti, veicot iepriekš noteiktus testus, kvalitatīvo novērtējumu). Bija iesaistītas valstu kompetentās iestādes un vajadzības gadījumā arī attiecīgās bankas. Darba spraiģākajā punktā stresa testa veikšanai no ECB kvalitātes kontroles personāla vidus bija norīkoti aptuveni 70 ekspertu.

7.2. AKP UN STRESA TESTA REZULTĀTU SASAISTE

Visaptverošā novērtējuma lielākais plus ir tas, ka AKP rezultāti tika izmantoti, lai koriģētu stresa testā izmantotās bilances sākumpunkta vērtības. Tā kā AKP rezultātā tika koriģēti 2013. gada beigu bilances dati, šis pārmaiņas noteica stresa testā iegūto prognozēto rezultātu pārvērtēšanu. Zināmā mērā AKP un stresa testa rezultātu sasaiste notika centralizēti, jo pilnos AKP rezultātus nebija iespējams pietiekamā mērā atklāt bankām pirms publicēšanas datuma, kas ļautu bankām vadīt šo procesu. Attiecībā uz atsevišķiem AKP rezultātu elementiem sasaiste bija jāveic pašām bankām, veicot atbilstošu kvalitātes kontroli centrālajā līmenī.

Šīs sasaistes galvenais mērķis bija nodrošināt to, ka stresa testa rezultāti pietiekamā mērā ņem vērā AKP secinājumus, tādējādi nodrošinot ticību visaptverošā novērtējuma galīgo rezultātu pamatīgumam. Tādējādi, ja AKP secinājumi bija būtiski, tie ietekmēja attiecīgās bankas prognozes par kredītu zaudējumiem saistībā ar portfeļiem, kuru uzskaiti veic pēc uzkrāšanas principa. AKP secinājumi noteica vairākas galvenokārt prudenciāla rakstura korekcijas 2013. gada beigu bilances rezultātos. Visas AKP konstatētās pārmaiņas varēja tieši piemērot sākumpunkta bilancei. Turklāt AKP nodrošināja jaunu informāciju par to, kā banka klasificē un mēra kredītrisku, kā arī informāciju par atsevišķiem pamatpieņēmumiem, kas nosaka rezultātus. Minētās sasaistes mērķis bija nodrošināt, ka šī informācija tiek ietverta bankas stresa testa rezultātos. Šās pieejas pamatā svarīgākais bija pieņēmums, ka 2013. gada AKP analīzes secinājumiem, ja tie uzskatāmi par būtiskiem, vajadzētu noteikt korekcijas stresa testa perioda nākotnes prognozēs. Ja AKP konstatēja, ka kredītu zaudējumi nav pareizi novērtēti vēsturiskā skatījumā, būtu jāpārbauda prognozes, lai noteiktu, vai tās ir atbilstoši sagatavotas.

Papildus rezultātu sasaistei attiecībā uz aktīviem, kas uzskaitīti saskaņā ar uzkrāšanas principu, uz nākotni vērsto stresa testu varētu ietekmēt vairāki AKP apskatītie 3. būtiskuma līmeņa patiesajā vērtībā atspoguļotu riska darījumu pārbaudes elementi. Šādus elementus iespējams kopumā sadalīt trijos komponentos – naudas atlikumu korekcijas, atvasināto finanšu instrumentu atlikumu korekcijas un kredītu vērtības korekciju korekcijas. Korekcijas 3. būtiskuma līmeņa patiesajā vērtībā atspoguļotu riska darījumu stresa testā varēja būt pozitīvas

vai negatīvas, tomēr šādas korekcijas bija vajadzīgas, vai nodrošinātu maksimāli precīzu rezultātu un izvairītos no divkāršas uzskaitīšanas.

Sasaistes kvalitātes kontroles ietvaros gan valsts kompetentās iestādes, gan ECB veica neatkarīgu rezultātu aprēķinu. Aprēķini tika veikti, izmantojot ECB izstrādātu un valsts kompetento iestāžu un banku rīcībā nodotu sasaistes instrumentu. Jāatzīmē, ka instrumenta izstrādes gaitā tika veikti divi praktiskās testēšanas cikli, kuros valstu kompetentās iestādes pārbaudīja sasaistes instrumentu un sniedza atsauksmes. Pēc tam sasaistes rezultātu divas versijas salīdzināja ECB, izmantojot gan kvantitatīvas, gan kvalitatīvas pārbaudes, un tika saskaņots galīgais modelis.

7.3. UZRAUDZĪBAS DIALOGS

Uzraudzības dialogs bija pēdējais visaptverošā novērtējuma kvalitātes nodrošināšanas elements. Šo kopējo uzraudzības komandu, valstu kompetento iestāžu pārstāvju un banku noslēguma diskusiju galvenais mērķis bija sniegt bankām daļējos un provizoriskos rezultātus pirms galīgo rezultātu publicēšanas, lai tām būtu iespēja uzdot jautājumus un sniegt komentārus par visaptverošā novērtējuma laikā konstatētajiem faktiem. Tādējādi tika nodrošināta taisnīga galīgo novērtējuma rezultātu sagatavošana. Katra banka, uz kuru attiecās visaptverošais novērtējums, tika aicināta ierasties uz sanāksmi ECB telpās Frankfurtē pie Mainas divu nedēļu periodā no 2014. gada 29. septembra līdz 10. oktobrim. Bankas sanāksmē parasti pārstāvēja galvenie izpilddirektori/finansu direktori/direktori riska jautājumos un riska pārvaldītāji.

Bankām sniedza daļējos un provizoriskos rezultātus standartizētā formātā, nodrošinot, ka neviena banka neguva priekšrocības, saņemot detalizētāku informāciju nekā pārējās bankas. Katra banka pēc attiecīgās sanāksmes 48 stundu laikā varēja iesniegt ECB jautājumus un komentārus – tā rezultātā ECB dažkārt pieņēma lēmumu koriģēt attiecīgās bankas galīgo rezultātu. ECB sniedza atbildes, vispirms pievēršoties būtiskākajiem jautājumiem. Dažas bankas uzraudzības dialoga laikā tika informētas par nepieciešamību atkārtoti iesniegt stresa testu veidnes, lai atspoguļotu korekcijas, kuras ECB uzskatīja par nepieciešamām, lai saglabātu līdzvērtīgus nosacījumus un nodrošinātu rezultātu kvalitāti (t.i., gadījumos, kad bankas bija piemērojušas specifiskus riska parametrus, kuri neatbilda metodoloģijai un bija mazāk piesardzīgi nekā pārējo novērtējuma dalībnieku izmantotie parametri). Šīm bankām bija 96 stundas laika pēc attiecīgās sanāksmes galīgā iesnieguma sagatavošanai.

7.4. GALĪGO REZULTĀTU ATKLĀŠANAS PROCESS

Pēc Padomes un Uzraudzības valdes apstiprinājuma visas visaptverošā novērtējuma aptvertās bankas 2014. gada 23. oktobrī saņēma galīgos rezultātus informācijas atklāšanas veidņu veidā.

Iesniegtajiem rezultātiem bija pievienota veidlapa, kuru bankām lūdza aizpildīt, lai norādītu, ka tās oficiāli piekrīt rezultātu publicēšanai 48 stundu laikā pēc to saņemšanas. Visas bankas deva piekrišanu rezultātu publicēšanai.

ECB 2014. gada 26. oktobrī publicēja visaptverošā novērtējuma rezultātus standartizētu veidņu formā, kas paredzēti banku līmeņu iznākumiem, kā arī ietverti visaptverošā kopējā pārskatā, kurā aprakstīti iznākumi attiecībā uz visu banku izlases kopu, sniedzot plašāku informāciju par projekta organizāciju, metodoloģiju un izpildi. Attiecīgie dokumenti pieejami ECB interneta vietnē.

AKP rezultātā novērtējumā iesaistīto banku aktīvu uzskaites vērtība (atbilstoši stāvoklim 2013. gada 31. decembrī) tika kopumā koriģēta par 47.5 mljrd. euro. Saskaņā ar nelabvēlīgas attīstības scenāriju paredzams, ka banku kopējais pieejamais kapitāls samazinātos par 215.5 mljrd. euro (22% no novērtējumā iesaistīto banku kapitāla). Ņemot vērā palielināto riska svērto aktīvu papildu ietekmi, kopējā ietekme uz kapitālu nelabvēlīgas attīstības scenārijā sasniegtu 262.7 mljrd. euro. Šāda ietekme uz kapitālu nosaka novērtējumā iesaistīto banku CET1 rādītāja mediānas samazināšanos par 4.0 procentu punktiem (no 12.4% līdz 8.3% 2016. gadā). Kopumā visaptverošais novērtējums, salīdzinot šos prognozētos maksāspējas rādītājus ar novērtējuma vajadzībām noteiktajiem kontrolsliekšņiem, 25 novērtējumā iesaistītajās bankās konstatēja kapitāla iztrūkumu 24.6 mljrd. euro apmērā.

Attiecībā uz iepriekš norādītajiem rezultātiem kā sākuma punkts noteikts iesaistīto banku bilanču stāvoklis 2013. gada 31. decembrī. Tomēr kopš visaptverošā novērtējuma sākuma bankas turpinājušas uzlabot maksāspēju, piemēram, piesaistot kapitālu. Kopš 2014. gada 1. janvāra visas 130 bankas piesaistījušas aptuveni 57.1 mljrd. euro pašu kapitāla. Ņemot vērā kopš minētā datuma piesaistītā kapitāla apjomu, kopumā 13 bankām konstatētais iztrūkums samazinājies līdz 9.5 mljrd. euro.

7.5. KOREKTĪVO DARBĪBU SAGATAVOŠANA, NOVĒRTĒJUMS UN ĪSTENOŠANA

Gadījumos, kad visaptverošajā novērtējumā tiek konstatēts, ka bankas kapitāla rādītāji neatbilst attiecīgam sliekšnim, bankām lūgts iesniegt kapitāla plānus divas nedēļas pirms visaptverošā novērtējuma rezultātu publiskās atklāšanas. Šos plānus vērtē VUM. Bankām sešu mēnešu laikā jānovērš saistībā ar APK vai stresa testa bāzes scenāriju konstatētais kapitāla deficīts, un deviņu mēnešu laikā – saistībā ar stresa testa nelabvēlīgas attīstības scenāriju konstatētais kapitāla deficīts. Sešu vai deviņu mēnešu laikposms sākas no visaptverošā novērtējuma rezultātu publiskošanas 2014. gada 26. oktobrī. Kopējās uzraudzības komandas rūpīgi sekos kapitāla plānu īstenošanai.

Bankas iesniegs kapitāla plānus, izmantojot konkrētu ECB izstrādātu veidni. Banku kapitāla plānos jābūt norādei, ka tās vispirms izmantos privātus finansējuma avotus, lai nostiprinātu savas kapitāla pozīcijas un sasniegtu noteiktos mērķus.

Pamatā tiek gaidīts, ka aktīvu kvalitātes pārbaudē un stresa testa bāzes scenārijā konstatēto kapitāla deficītu galvenokārt novērsīs ar jaunām pirmā līmeņa pamata kapitālā ietilpstošu kapitāla instrumentu emisijām. Pirmā līmeņa papildu kapitāla instrumentu izmantošana, lai novērstu deficītu saistībā ar stresa testa nelabvēlīgas attīstības scenāriju, būs ierobežota un atkarīga no kontrolierīcības, kas noteikta attiecībā uz to konvertēšanu vai vērtības samazināšanu, kā noteikts 2014. gada 29. aprīļa ECB paziņojumā presei. Attiecībā uz tādu esošo konvertējamo instrumentu atbilstību, kuri pakļauti iepriekš definētai beznosacījuma pārvēršanai par pirmā līmeņa pamata kapitālu stresa testā aplūkotajā periodā, kā arī attiecībā uz esošiem valsts atbalsta instrumentiem, ko dalībvalstis izmanto finanšu palīdzības programmu sakarā, ierobežojumi netiek noteikti.

Aktīvu pārdošana un tās ietekme uz peļņu vai zaudējumiem, riska svērtajiem aktīviem un atskaitījumiem no pirmā līmeņa pamata kapitāla tiks uzskatīta par atbilstošu tikai ārkārtas pasākuma veidā – ja iespējams skaidri noteikt tās atšķirību no ierastās uzņēmējdarbības. Šajā kategorijā parasti ietilps skaidri nodalītu portfeļu liela apjoma aktīvu pārdošanas programmas (piemēram, vērtspapīrošanas portfeļu atsavināšana) un meitasuzņēmumu pārdošana. Ņems vērā oficiālo aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanas vai restrukturizācijas plānu (par kuriem ir vienošanās ar Eiropas Komisiju) ietekmi.

Riska svērto aktīvu samazināšana, ko nosaka 1. pīlāra riska modeļa pārmaiņas un 1. pīlāra pieeju maiņa, netiks uzskatīta par atbilstošu kapitāla deficīta novēršanas veidu, ja vien šās pārmaiņas jau pirms visaptverošā novērtējuma rezultātu atklāšanas nav plānojuši un apstiprinājuši attiecīgā valsts kompetentā iestāde.

Savos kapitāla plānos bankas varēs ierosināt tādu kapitāla deficītu, kas konstatēts tikai aktīvu kvalitātes pārbaudēs, kompensēt, izmantojot 2014. gada nesadalīto peļņu. Kas attiecas uz tādu kapitāla deficītu, kas konstatēts saskaņā ar stresa testa bāzes scenāriju vai nelabvēlīgas attīstības scenāriju, deficīta mazināšanai drīkst izmantot tikai realizētās 2014. gada peļņas pirms uzkrājumiem un stresa testos izmantotās tā paša gada prognozētās peļņas pirms uzkrājumiem starpību. To nosaka fakts, ka, veicot uzskaiti saskaņā ar pilno summu, tā tiktu ierēķināta divreiz, jo peļņa jau ir ņemta vērā bankas aplēsēs, kas veiktas stresa testa mērķiem. Kopējās uzraudzības komandas novērtēs visu plānoto kapitāla pasākumu atbilstību un ticamību. Ja kapitāla plāns tiks atzīts par neatbilstošu vai neuzticamu, ECB pieņems lēmumu par iespējamiem uzraudzības pasākumiem saskaņā ar VUM regulas 16. pantu. Valsts atbalsts nepieciešamības gadījumā tiks sniegts, pilnībā ievērojot Eiropas Komisijas valsts atbalsta noteikumus, kā arī, sākot no

2015. gada 1. janvāra, Banku atvēršanas un noregulējuma direktīvas noteikumus. Būs jāpiemēro darba uzvedumi attiecībā uz deficītu un sloga sadali pēc visaptverošā novērtējuma, ko ECOFIN un Eurogrupa publicēja 2014. gada 9. jūlijā.

Nepieciešamos uzraudzības pasākumus īsteno uzraudzības pārbaudes un novērtēšanas procesa pieņemtā lēmuma attiecībā uz 2014. gadu ietvaros; tā pamatā galvenokārt būs visaptverošā novērtējuma rezultāti, kapitāla plānu novērtējums un valsts kompetentās iestādes veiktās gada pārbaudes un novērtējuma rezultāti.

Pēc uzraudzības pārbaudes un novērtēšanas procesa lēmuma iesniegšanas bankās kopējās uzraudzības komandas sāks monitorēt kapitāla plānu īstenošanu, pamatojoties uz nepārtrauktu dialogu ar attiecīgo banku, vajadzības gadījumā iesaistot esošos kolēģus no uzraudzības iestādēm. Šā monitoringa procesa ietvaros kopējās uzraudzības komandas rūpīgi vēros, kā atspoguļojamie aktīvu kvalitātes pārbaudes secinājumi saskaņā ar spēkā esošo grāmatvedības regulējumu tiek iestrādāti banku nākamajos pārskatos. Visas korekcijas netiks atspoguļotas pārskatos. Taču kopējās uzraudzības komandas notiekošo uzraudzības pasākumu gaitā pārraudzīs korekcijas, kas pēc būtības attiecas uz uzraudzību (kā arī nekvantitatīvās korektīvās darbības).

Kopējais uzraudzības pasākumu klāsts, lai novērstu visaptverošajā novērtējumā konstatētās nepilnības, ietver tādas kvantitatīvus pasākumus kā kapitāla palielinājumu salīdzinājumā ar 1. pīlāra obligātajām prasībām, dividendu sadales ierobežojumus vai konkrētas prasības attiecībā uz likviditāti (piemēram, aktīvu un pasīvu termiņstruktūras neatbilstību ierobežojumus). Turklāt 2. pīlārs ietver vairākus kvalitatīva rakstura pasākumus, kas pievēršas pārvaldības un pārskatu sniegšanas jautājumiem, iekšējām kontrolēm un riska pārvaldības praksei. VUM atbilstoši izmantos visu 2. pīlāra instrumentu klāstu, lai risinātu konkrētas situācijas atbilstīgi katras iestādes riska profilam.

8. PĀRSKATATBILDĪBA

Šajā sadaļā īsumā aprakstīti pārskatatbildības pienākuma attiecībā pret ES Padomi un Eiropas Parlamentu pildīšanas galvenie elementi aplūkojamā periodā.¹⁶ VUM regula arī paredz vairākus sadarbības kanālus ar valstu parlamentiem. Pirmais šādas sadarbības gadījums bija 2014. gada 8. septembrī, kad notika viedokļu apmaiņa Vācijas parlamentā.

Kas attiecas uz ES Padomi, Uzraudzības valdes priekšsēdētāja ziņoja par VUM izveides gaitu un visaptverošā novērtējuma īstenošanu neoficiālajā ECOFIN sanāksmē 2014. gada

¹⁶ Pārskatatbildības pārskats tika sniegts 1. ceturkšņa pārskata 8. sadaļā.

13. septembrī. Kad ECB būs pilnībā uzņēmies uzraudzības pienākumus, ziņojumi par VUM tiks sniegti Eurogrupai, ja nepieciešams, piedaloties pārstāvjiem no ārpus euro zonas esošajām dalībvalstīm, kuras piedalās VUM.

Attiecībā uz Eiropas Parlamentu un saskaņā ar iestāžu nolīgumu ECB nosūtīja Parlamenta Ekonomikas un monetāro lietu komitejai no 2014. gada jūlija līdz septembrim notikušo Uzraudzības valdes sanāksmju konfidenciālus izklāstus. Turklāt saskaņā ar VUM regulu ECB 22. septembrī nosūtīja Parlamentam 2014. gada 17. septembra Lēmumu par Eiropas Centrālās Bankas monetārās politikas un uzraudzības funkciju nošķirtības īstenošanu (ECB/2014/39). 2014. gada 17. oktobrī Komiteja saņēma arī ECB regulas projektu par uzraudzības finanšu informācijas sniegšanu pirms sabiedriskās apspriešanas sākuma 2014. gada 23. oktobrī, kā arī turpmākus tiesību aktus, kurus ECB jau pieņēmusi saistībā ar VUM, t.sk., ECB regulu par uzraudzības maksām. Uzraudzības valdes priekšsēdētāja uzklauzīja turpmākus Eiropas Parlamenta locekļu jautājumus un sniedza uz tiem atbildes (atbildes uz šo un iepriekšējiem jautājumiem publicētas ECB interneta vietnē). ECB 2014. gada 31. oktobrī informēja Parlamentu par ECB darbinieku Ētikas regulējuma galvenajiem elementiem, kā arī par Uzraudzības valdes darbinieku Ētikas kodeksu pirms to apstiprināšanas. Bez tam, saskaņā ar iestāžu nolīguma noteikumiem, ECB uzzīņu tālruņi tagad sniedz atbildes arī uz jautājumiem, kas saistīti ar VUM, kā arī ECB interneta vietnē pievienota sadaļa ar bieži uzdotajiem jautājumiem.

2014. gada 14. oktobrī tika rīkots seminārs starp Eiropas Parlamentu un ECB, piedaloties Uzraudzības valdes priekšsēdētājam, kā papildus iniciatīva, lai skaidrotu ECB politiku Parlamenta locekļiem pirms Parlamenta jaunā sasaukuma sākuma. Otrā no divām Uzraudzības valdes priekšsēdētājas regulārajām uzklauzīšanām 2014. gadā Parlamenta Ekonomikas un monetāro lietu komitejā, kas ir viens no galvenajiem pārskatatbildības realizācijas kanāliem attiecībā pret Eiropas Parlamentu, paredzēta 2014. gada 3. novembrī pēc *ad hoc* viedokļu apmaiņas tajā pašā dienā. Tādējādi Uzraudzības valdes priekšsēdētājam un Parlamenta locekļiem tiks nodrošināta lieliska iespēja apspriest visaptverošā novērtējuma rezultātus, kas tiks publiskoti 2014. gada 26. oktobrī, kā arī, pamatojoties uz šo pārskatu, VUM sagatavošanās darbu galīgo stāvokli, pirms ECB uzņemsies tai ar VUM regulu uzticētos uzraudzības uzdevumus.

Visbeidzot, aplūkojamā periodā notika pirmā sadarbība ar valstu parlamentiem. Lai gan pārskatatbildība par VUM aktivitātēm tiks piemērota Eiropas līmenī, VUM Regulas 21. pantā noteikti pārskatu sniegšanas kanāli attiecībā uz nacionālajiem parlamentiem. Šajā kontekstā 2014. gada 8. septembrī Uzraudzības valdes priekšsēdētāja kopā ar Vācijas Federālās Finanšu

uzraudzības iestādes (BaFin) prezidenti Dr. Elki Kēnigu (*Elke König*) tika uzaicināta uz slēgtu sanākumi viedokļu apmaiņai Vācijas parlamenta Finanšu komitejā.

9. NĀKAMIE POSMI UN UZDEVUMI

2014. gada 4. novembrī ECB pilnībā uzņemsies VUM regulā uzticētos uzraudzības uzdevumus. VUM turpmākajā periodā būs jārisina šādi jautājumi.

- **Turpmākie pasākumi, kas izriet no visaptverošā novērtējuma**, pirmkārt, kapitāla plānu, kas bankām jāsniedz iztrūkuma gadījumā, novērtējums un to īstenošanas monitorings. Neraugoties uz to, vai kapitāla plāns ir vai nav nepieciešams, tiks pārbaudīti visu banku un to likumā paredzēto revidentu visaptverošā novērtējuma slēdzieni, lai novērtētu, vai AKP rezultāti iekļauti pārskatos, un vajadzības gadījumā tiks apsvērta pieejamo prudenciālo pasākumu izmantošana, lai papildinātu grāmatvedības atspoguļojumu.
- **VUM uzraudzības cikla uzsākšana**. Tā ietver arī uzraudzības pārbaudes programmas pabeigšanu katrai nozīmīgai bankai 2015. gadam, kā arī risku novērtēšanas sistēmas un VUM uzraudzības pārbaudes un novērtēšanas procesa metodoloģijas un procedūras pārbaudi praksē. Rezultāts tiks izmantots par pamatu VUM uzraudzības modelim, kuru piemēros visām vienotās sistēmas sastāvdaļām, t.sk., mazāk nozīmīgām bankām.
- **Darbu sāks kopējās uzraudzības komandas, kas atbildīgas par nozīmīgo iestāžu ikdienas uzraudzību**. Dažas no problēmām ir liela skaita jaunu darbinieku integrācija, sekmīga sadarbība starp ECB un valstu kompetentajām iestādēm, kā arī jauno infrastruktūru un ECB horizontālo funkciju sniegtā atbalsta pārbaude.

Ar šiem jautājumiem saistītās norises nākamajos mēnešos, kā arī sagatavošanās darbs un pārejas periodā sasniegtie būtiskie pavērsiena punkti saskaņā ar VUM regulas noteikumiem tiks atspoguļoti pirmajā VUM gada pārskatā. Šo pārskatu, kas aptvers periodu no 2013. gada novembra līdz 2014. gada decembrim, paredzēts publicēt 2015. gada 2. ceturksnī.